

Apkopojums: ES rīcība koronavīrusa apkarošanā un Eiropas Parlamenta loma

Pasaules Veselības organizācija jaunā koronavīrusa (Covid-19) uzliesmojumu pasludinājusi par pandēmiju. Ir ļoti svarīgi mazināt uzliesmojuma tiešo ietekmi uz cilvēkiem, taču krīze jau satricinājusi virkni nozaru. ES iestādes vienbalsīgi aicinājušas dalībvalstis uz solidāru rīcību un ES sniegt atbalstu savu iespēju robežās.

Plānotās - un iespējamās - darbības veselības jomā ir šādas: lielāka ES loma kopīgu iepirkumu veikšanā, ciešāka sadarbība slimību kontrolē, stingrāka to cilvēku kontrole, kuri ES ierodas no trešajām valstīm. Jau tagad ES budžeta līdzekļi ir novirzīti vīrusa izplatības ierobežošanai un tā izpētei, un "vīrusa krīzi" varētu ņemt vērā arī nākamajā ES daudzgadu budžetā 2021. - 2027. gadam.

[Šeit](#) atrodamas saites ar plašāku informāciju par ES reakciju uz vīrusa izraisīto krīzi. Apkopojums tiek regulāri atjaunots (daļa materiālu latviešu valodā, daļa - angļu).

Konkrētie pasākumi

Eiropas Komisija 13. martā nāca klajā ar priekšlikumu [Eiropas koordinētai reakcijai](#) uz koronavīrusu, lai novērstu vīrusa izraisītās slimības Covid-19 negatīvo ietekmi.

Starp Eiropas Komisijas ierosinātiem pasākumiem:

- Nodrošināt veselības sistēmas ar visām nepieciešamajām piegādēm, saglabājot vienotā tirgus, ražošanas un izplatīšanas ķēdes neskartas;
- Atbalstīt cilvēkus, lai netiktu nesamērīgi ietekmēti ienākumi un samazinātas darbvietas, un novērst krīzes pastāvīgo ietekmi;
- Atbalstīt uzņēmumus un nodrošināt, ka finanšu sektorā pietiek līdzekļu ekonomikas atbalstam;
- Ļaut ES dalībvalstīm izmantot atvieglotus noteikumus attiecībā uz valsts palīdzības piešķiršanu un atbalsta pasākumu īstenošanu.

Ar visiem atbalsta pasākumiem koronavīrusa radīto seku novēršanai var iepazīties [Eiropas Komisijas mājaslapā](#). Jautājumi un atbildes (latviešu valodā) par Eiropas Komisijas priekšlikumiem atrodami [šeit](#). Daļa no tiem īstenojami uzreiz, bet citiem nepieciešams saņemt ES likumdevēju - Eiropas Parlamenta deputātu un ES Padomes (dalībvalstu ministru) piekrišanu.

Eiropas Parlamenta [priekšsēdētājs Dāvids Sasoli atzinīgi novērtēja](#) Komisijas priekšlikumu plānotājiem atbalsta pasākumiem dalībvalstīm un Covid-19 radītās krīzes skartajiem uzņēmumiem.

[EP priekšsēdētājs apliecināja](#), ka Parlaments ir apņēmis pēc iespējas ātrāk šos pasākumus apstiprināt (pašlaik plānots, ka nākamā plenārsēde 1. aprīlī notiks Briselē).

EP Transporta un lekšējā tirgus komiteju vadītājas [atzinīgi novērtējušas](#) ES transporta ministru lēmumu atbalstīt “zaļo joslu” izveidošanu, sniedzot priekšroku svarīgo preču un nepieciešamu medicīnas un aizsardzības līdzekļu piegādei. To jau iepriekš bija rosinājuši EP deputāti un Eiropas Komisija.

Atbalsts reģioniem

ES rīcības pasākumi paredz priekšlikumu grozīt ES finansējuma noteikumus, kas jāapstiprina gan Parlamentam, gan Padomei. Parlamenta [Reģionālās attīstības komitejas \(REGI\) mērķis ir pēc iespējas ātrāk pabeigt priekšlikuma izskatīšanu](#). Pasākums ļautu vieglāk novirzīt finansējumu krīzes skartajām teritorijām un nozarēm.

Papildu resursi

Eiropas Parlamenta [Budžeta komiteja \(BUDG\) apņēmusies pēc iespējas ātrāk izskatīt visus iesniegtos priekšlikumus slimības uzliesmojuma ietekmes mazināšanai](#).

Pasākumi, lai mazinātu ietekmi uz aviācijas nozari

Komisija ir ierosinājusi apturēt esošo ES noteikumu piemērošanu, saskaņā ar kuriem aviosabiedrībām, kas vēlas rezervēt tās pašas lidostu laika nišas nākamajam gadam, ir jāizmanto vismaz 80% no tām piešķirtajām laika nišām pašreizējā plānošanas periodā. Pašlaik spēkā esošie noteikumi ir noveduši pie tā saucamajiem “spoku lidojumiem”, kuros ir maz pasažieru.

Parlamenta [Transporta komiteja \(TRAN\)](#) atzinīgi novērtējusi Eiropas Komisijas iesniegtos priekšlikumus un [apņēmas pēc iespējas ātrāk pabeigt likumdošanas darbu](#).